ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 28 (410) Нядзеля, 6 сакавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

Рыхтуйце падарункі!

18-га сакавіка—дзень памяці аб Парыскай Комуне—зьяўляецца таксама карабельным сьвятам нашага падшэфнага лінкору, які носіць імя Парыскай Комуны.

Чым мы павінны адзначыць гэты дзень у комсамольскіх ячэйках? Па першае—зборам сродкаў і па другое—замацаваньнем працы па пабудове марскіх куткоў і растлумачэньню комсамольцам як агульнай ролі флёту, гэтак і становішча лінейнага караблю імя Парыскай Комуны.

На ўсіх комсамольскіх конфэрэнцыях у гэтым годзе былі прадстаўнікі ад маракоў.

У сваіх прывітальных прамовах яны адзначалі, што мы—комсамольцы Беларусі—да апошняга часу вельмі мала рабілі для практычнага замацаваньня шэфства.

І гэтыя словы—праўда. Мы робім значна менш таго, што мелі-бы магчымасьць зрабіць.

Побач з гэтым трэба ўсё-ж такі адзначыць, што шэраг акруговых організацый (Менск, Ворша, Барысаў) перашоў да штодзённай конкрэтнай шэфскай сувязі.

Мы ня маем яшчэ вестак аб тым, як комсамольскія організацыі іншых акруг Беларусі пачалі рыхтавацца да карабельнага сьвята лінкору «Парыская Комуна».

Комсамольскі Менск ужо заварушыўся.

У апошнім нумары газэты быў зьмешчаны матар'ял аб падрыхтоўцы раённых організацый Менску.

— ... Адны ячэйкі зьбіраюць грошы, каб потым колектыўна купіць карысныя для маракоў рэчы. У другіх—кожны комсамолец паасобку нешта купляе, у трэціх—рыхтуюцца падарункі сваёй вытворчасьці (друкары—блёк-ноты, харчэўнікі—папіросы, шчотачнікі—шчоткі і г. д.).

Бязумоўна, што гэткая ўпартая, энэргічная праца дасьць той вынік, што Менская акруговая організацыя цалкам выканае заданьне Цэнтральнага Камітэту.

Але неабходна, каб ня толькі Меншчына, але ўсе комсамольскія організацыі Савецкай Беларусі выканалі задачу—распачалі збор падарункаў маракам у дзень іх сьвята.

18-ае сакавіка—надыходзіць.

Усё магчымае трэба зрабіць своечасова.

Падрыхтоўка павінна быць грунтоўнай, бо грунтоўная падрыхтоўка—дасьць грунтоўныя вынікі.

18-га сакавіка—сьвята падшэфнага судна.

Менск ужо пачаў збор падарункаў.

Што робяць організацыі іншых акруг?

Раўненьне на практычную працу!

Праца па збору падарункаў маракам падшэфнага лінкору «Парыская Комуна» з кожным днём разгортваецца.

Усе ячэйкі гораду Менску захоплены гэтай справай.

Вось у ячэйцы школы вытворчых майстэрняў вучні робяць жэсьцяныя кружкі. Акрамя гэтага ў іх ужо гатова 45 блёк-нотаў, канвэрты з паперай.

Ячэйкі працколектыву і профшколы краўцоў рыхтуюць кісэты і насавыя хусткі.

Харчавікі—табак і папіросы.

Ячэйкі працколектываў скурнікаў—шчоткі для абуткаў і вопраткі.

У ячэйцы хлебапякарняў МЦРК ідзе збор грошай. Ужо сабрано 8 рублеў,

Не адстае і саўхозкая ячэйка, якая належыць да Гарадзкога райкому. Учора быў у райкоме сакратар гэтай ячэйкі і заявіў, што іхняя ячэйка, абавязкова нешта пашле.

Ячэйка Рабфаку ўжо сабрала 30 руб.

Ячэйка Цэнтральнага Інстытуту Працы рыхтуе сьлясарны струмант, напільнікі рознага віду, ручныя цісекі, вочкі для іх і інш.

Ячэйка Хімзаводу зьбірае грошы.

Апараты Ляхаўскага і Акцябрскага райкомаў ЛКСМБ парашылі прыпаднесьці спэцыяльныя падарункі ад сябе.

Зусім яшчэ пакуль не раскачалася з Ляхаўскай організацыі—ячэйка БДУ.

Ня сьпіць і піонэрская організацыя. У іх гэта пытаньне абгаварвалася на зборах зьвеньняў, а сёньня да збору атрадаў падарункі будуць ужо сабраны, складзены ў адну атрадную торбу і з лістамі піонэраў да маракоў аднесены ў акругком.

Як відаць з разгорнутай працы, нашы прадстаўнікі прыедуць на лінкор з даволі салідным падарункам.

Дзень 18 сакавіка будзе на лінкоры ня толькі сьвятам памяці барацьбітоў Парыскай Комуны 1871 году, але і днём умацаваньня сувязі з Менскай організацыяй Комсамолу.

Р. Г-п.

Як ідзе вучоба.

Рыхтуюцца агнявыя людзі.

Цяжка адразу наладзіць службу на лінкоры. Непрывычна спачатку адчувае сябе малады чырвонафлёцец.

Жыцьцё на судне адрозьніваецца ад хатняга.

На караблі, у судавых качагарках рыхтуюцца будучыя агнявыя людзі, якія ўсю службу праводзяць у сумежнасьці з страшна гарачым вугольлем і параю.

У малярных, тросавых, парусных, сталярных і іншых майстэрнях вучацца маладыя чырвонафлётцы, выконваючы, спачатку, падсобную працу і потым самастойную.

Тысячы механізмаў і прыладаў патрабуюць самага стараннага абслугоўваньня.

Але і перамогшы марскую вучобу — маракі яшчэ не супакойваюцца. Карабель існуе для абароны, для спаборніцтваў у бойках з ворагам. А для таго неабходна вгоджаная праца ўсяго судна.

Для гэтага праходзіць вядомая задача вучобы: каб кожны марак ведаў дасканала сваю справу, каб увесь складаны механізм карабля працаваў хутка, вытрымана і напружана да таго часу, пакуль ня міне незабясьпека, пакуль ня будзе аддадзены загад аб адпачынку.

А. Ч.

У комсамоле 5-й роты.

Плывуць дні, бягуць без затрымкі, без канца.

Спачатку заняткі па спэцыяльнасьці, а потым заняткі гурткавыя і політвыхаваўчыя.

Валтузімся, мы, маракі, як вавёрка у коле, цэлы дзень. Грызём граніт навукі ўсе цьвярдзей, усё мацней.

... «Ванька, га Ванька, ты што робіш?

— Ды вось капіталы падводжу?

— Якія капіталы?

— Ну пашоў, не перашкаджай!.. Політэкономію выконваю? Зразумеў!

— Ну, а я марызм буду канчаць.

— Што??

Ды марскую практыку, кажу, канчаць буду.

У 17 гадзін 30 хвілін адбой... «Мертвая гадзіна»—чырвонафлёцкі адпачынак.

Але комсамольцу-актывістаму адпачываць няма калі. Сёньня пасяджэньне активу судна, заўтра камісія, і так без канца...

Стамляюцца, але гэта нічога... Комсамольцы моцныя, вытрымаюць.

Ваенны марак Іонаў.

Куды ідзе комсамол?

Гэтае пытаньне будзе абмяркована сёньня, 6 сакавіка, а 6-ай гадзіне дню ў АПО—кабінэце клюбу «КІМ».

Будзе праведзена чытка артыкулу т. Наумава ў «Юным Комуністе»—**«Куды ідзе комсамол»**, пасьля чаго адбудзецца абмен думкамі.

Запрашаюцца сябры ЦК ЛКСМБ, АБ, РК, сакратары ячэек, апопрацаўнікі і ўсе комсамольцы.

Уваход вольны па комсамольскіх білетах.

Пахаваны пад зямлёй.

1 сакавіка раніцою адбыўся ўзрыў у адной з ангельскіх вугольных шахтаў, каля Ньюпорту (Уэльс). 200 горнарабочых пахаваны пад зямлёй. К 9 гадзінам раніцы з-пад разваліп з шахты былі выцягнуты 145 рабочых. Працы па ратаваньню засыпаных вельмі перашкаджаюць абвалы і хвалі газу, якія бьюць зьнізу. Ніхто з адшуканых рабочых не памёр.

Турма за „Азбуку Комунізму".

Югаслаўскі вышэйшы суд зацьвердзіў прыгавар па справе друкара Радоміра Бугарка, засуджанага на 2 гады турэмнага зьняволеньня за друкаваньне, вёрстку і выпуск скарочанага выданьня Бухарынскай «Азбукі Комунізму».

Адначасова вышэйшы суд перагледзеў справу комсамольца Ядко Шнайдэра, прыгаворанага да 2-х гадоў турмы за «ўпартую комуністычную прапаганду». Вышэйшы суд не згадзіўся з прыгаварам і павысіў кару да 5-ці год.

Барацьба за амністыю

У горадзе Лодзі адбылася дэмонстрацыя рабочай моладзі перад будынкам турмы. Дэмонстранты несьлі плякаты, на якіх было напісана: «Амністыя політычным вязьням!» Дэмонстрацыя была разагнана паліцыяй. Некалькі чалавек арыштавана.

Моладзь за межамі.

За што змагаецца Кітайскі Комсамол.

У Кітаі няма амаль ніякага заканадаўства па ахове працы, з гэтай прычыны моцна ўвросшая за апошнія 20 год прамысловасьць магла ў самых шырокіх размерах эксплёатаваць жанчын і дзяцей. Па вестках Кітайскага Комсамолу, у 1925 годзе з 124181 тэкстыльных рабочых, моладзі 93.414 чалавек, сярод іх было 69.404 дзяўчыны і 8.549 дзяцей маладзей 13 год.

Становішча рабочай моладзі вельмі цяжкое. Рабочы дзень ня ў сярэднім складае 12 гадзін, зарплата хістаецца паміж 15 і 55 кап. у дзень. У выпадку хваробы ці калецтва, не аказваецца ніякая патрыманьне. За спазьненьне і іншыя парушэньні правіл накладаюцца штрафы ў размеры зарплаты за некалькі дзён. Акрамя таго ўжываецца таксама і цялесная кара.

За апошнія гады харчавыя прыпасы вельмі ўздаражалі, з прычыны чаго фактычна зарплата значна панізілася.

Кітайскі Комсамол змагаецца, перш усяго, за скарачэньне працоўнага дню і супроць тэрору на прадпрыемствах. Дзякуючы перамозе Кантонскай арміі з занятцем ею важных прамысловых цэнтраў, значна ўмацніліся магчымасьці экономічнай барацьбы ў гарадох.

На абарону Кітая.

Камітэт адзінства рабочай моладзі у Лёндане, створаны пры ўдзеле комсамолу, праводзіць работу па садзейнічаньню таварыствам «Рукі прэч ад Кітаю».

На усёй Ангеліі комсамол падняў кампанію протэсту супроць пасылкі ангельскіх войск у Кітай і ў абарону кітайскай рэволюцыі.

Ахвярам белага тэрору.

— Агульны сход сялян вёскі **Пахомлевіч, Лепельскага раёну, Барысаўскай акругі**, у рэзолюцыі вынес пастанову протэставаць усімі сіламі супроць фашызму, які пануе над працоўнымі Заходняй Беларусі, і аказваць матар'яльную дапамогу тым сем'ям, гаспадары якіх сядзяць у польскіх турмах.

На гэтым сходзе сяляне выказаліся за тое, каб усім паступіць у шэрагі МОПР'у.

Адначасова быў вылучаны ўпаўнаважаны, які пачаў зьбіраць сродкі на карысьць політычных вязьняў і іх сем'яў Заходняй Беларусі, а разам з гэтым запісваць у сябры ячэйкі МОПР'у.

Лінкор „Парыская Комуна".

(Гістарычная справка. Скарочаная апрацоўка матар'ялаў з брошуры К. Самойлава).

Лінкор «Парыская Комуна» — важыць 26.700 тон, што пры пераводзе на пуды дае звыш 1.600.000 пудоў.

Калі-б наш лінкор удалося паставіць, як кажуць «на папа» (старчаком) побач з званіцай Івана Вялікага ў Маскве, дык ён аказаўся-б удвойчы вышэй за гэтую званіцу.

Калі-б кошт лінейнага карабля «Парыская Комуна» пераводзіць на золата, то гэтага золата трэба было-б звыш 1800 пудоў.

... 3 (16) ліпеня 1909 году на стапелях Балтыцкага судабудаўнічага заводу ў С.-Пецярбургу быў закладзен лінкор «Севастополь» («Парыская Комуна») і 3-га (16) верасьня 1915 году карабель быў гатоў.

У перыод 12—17 сакавіка 1918 году «Севастополь» сумесна з апошнімі дрэдноўтамі робіць вялікі цяжкі «ледавы паход», паход у абставінах, да гэтага часу невядомых у гісторыі ні водным з флётаў сьвету.

У кастрычніку [illegible] 1918 году «Севастополь» прыходзіць у Петраград. Жыцьцё на судне паступова замірала.

Лінкор «Севастополь» 20 кастрычніка з 17 гадзін 30 хвілін да 18 гадзін трох-гарматнымі залпамі з сваіх 12-цалёвых гармат абстрэльваў Краснае Сяло.

Гэтыя залпы вырашылі лёс чырвонай сталіцы. Вораг ня вытрымаў. На фронце наступіў пералом. Юдзэніч адступіў і ўжо больш не наступаў.

Пасьля ліквідацыі, сумнай памяці, Кранштацкага паўстаньня, лінкор атрымоўвае новае, рэволюцыйнае імя «Парыскай Комуны».

Але ўлетку 1923 г. карабель «Парыская Комуна» стаяў ужо на рэйдзе, маючы сваё ўласнае асьвятленьне і дымячыя трубы.

Восень 1923 году, і наступіўшая за ёй зіма, праходзяць у крапатлівай працы па адбудаваньню яшчэ не ажыўшых частак і механізмаў судна.

А ў часе пасьля манэўровага агляду Чырвонага Балтыцкага флёту, вышэйшае марское камандаваньне падняло сыгнал: «Парыская Комуна», флагман зьяўляе сваё асаблівае задаваленьне.

Такім быў першы этап у жыцьці нараджаючагася лінкора.

У дзень гадавіны Кастрычнікавай рэволюцыі над лінкорам прымае шэфства Беларуская організацыя ЛКСМ.

Улетку, знаходзячыся блізка ад шэрагу вёсак, лінкор прымае шэфства над Сойкінскай валасьцю. У самы гарачы час сенакосу чырвонафлётцы лінкору дапамагалі сялянам у іх працы. Медперсанал аказваў лячэбную дапамогу. Культурна-асьветныя організацыі лінкору сваімі сіламі ставілі ў падшэфных вёсках лекцыі, даклады концэрты і г. д.

ЗДАЕМ ПОЛІТЫЧНЫ ЭКЗАМІН.

Што моладзь заводу „ЭНЭРГІЯ“ патрабуе ад Гарсавету?

У Талочынскім раёне значна павялічыўся лік комсамольцаў-саветчыкаў

На окраіне патрэбна кіно!

(Завод «Двигатель Революции» Гомель)

Прарывіста узьвігнула сірэна на заводзе «Двигатель Революции» і гук не замёр недзе далека на соннай абкепленай ільдом сожжу.

Але рабочыя старыкі. комсамольцы і моладзь сёньня ня так сьпешна рыхтаваліся ісьці да хаты. Яны падоўгу спыняліся ля умывальніку. Старанна мылі рукі пачарнеўшыя ад копаці, мылі твар, ад чаго і твар і рукі рабіліся ружовымі ад моцнага націраньня. Іншыя палівалі рукі нават газай, бо машыннае масла цяжка адмываецца адной вадой.

Чаму сёньня так старлюцца ля свайго туалету моладзь і старыкі.

— Сёньня сход—перавыбары у Гарсавет.

І вось у 7 гадзін маленькі ўютны клюбік пачаў напаўняцца.

Моладзь, майстры з сядым вусам урачыста вымалі з кішэні белы лісток, што дае права выбарчага голасу. Падыходзілі да рэгістратара. А там у сьпіску лічбы ўсё расьлі... І да пачатку сходу яны дайшлі да 100 проц.

Прыходзілі і жонкі рабочых. У іншых дамох рабочыя нават нікога не пакідалі. Бралі з сабой на рукі дзяцей.

— Няхай таксама слухаюць—жартуе адзін з іх.

Позна вечарам сталі ўносіць дапаўненьні ў наказ. А іх было парадкам. Тут казалі і аб адчыненьні на акраіне кінотэатру, і аб умацненьні мэдыцынскай дапамогі, і аб шмат іншым.

У дэпутаты пасьля моцных дэбатаў абралі: 2-х партыйцаў, 1-го комсамольца, 1-го беспартыйнага рабочага і адну беспартыйную жанчыну.

Б. Вій.

Узрасьлі на 100 проц.

(Талочынскі раён, Аршаншчына).

На ўсіх сходах ячэек, акрамя Панькаўскай, загадзе было абгаворана пытаньне аб перавыбарах сельсаветаў. На гэтых сходах намячаліся і комсамольскія кандыдатуры. **Філатаўская і Славенская** ячэйкі, у вёсках каторых няма парт'ячэек, намячалі ў савет і кандыдатуры з беспартыйных.

Але Філатаўская ячэйка з сваімі кандыдатурамі крыху правалілася. Заможныя сяляне, якіх у гэтай вёсцы шмат, **правалілі 3 кандыдатуры комсамольцаў.** Некаторыя беспартыйныя сяляне, якіх намячала ячэйка ў склад сельсавету на перавыбарным сходзе зьнімалі свае кандыдатуры. Амаль усе комсамольскія ячэйкі дапамагалі парт'ячэйкам у праведзеньні прадвыбарчых сходаў бедняты. **Славенская і Высока-Гарадзецкая** ячэйкі вылучалі ў дапамогу партыйцам падрыхтаваных комсамольцаў дзеля праведзеньня сходаў бедняты.

На перавыбарчых сходах прысутнічалі ўсе комсамольцы, маючыя права голасу. У **Новым Сяле, Славенях і Воўкавічах** комсамольцы праводзілі перавыбарчыя сходы.

У выніку перавыбараў па раёну мы маем павялічэньне ліку комсамольцаў сельсаветчыкаў амаль на 100 проц.: у мінулым годзе ў члены савету было абрана 18 комсамольцаў, у гэтым годзе—34. У прэзыдыумах лік комсамольцаў таксама павялічыўся.

Соцыяльны склад абраных комсамольцаў таксама ў гэтым годзе палепшыўся. У члены сельсавету абраны 1 комсамолец-рабочы і 1 батрак, 2 батракі кандыдатамі. У мінулым-жа годзе ніводнага комсамольца-рабочага ці батрака ня было.

Міхась Зак.

У ногу з партыяй

(Жлобінскі раён, Бабруйская акруга).

Беднята ўжо перамяніла свой погляд на саюз, яна не глядзіць на яго, як на «кучку бязьдзельнікаў», як гэта было раней, бо Комсамол узяўся за працу, за гарачую дапамогу комуністычнай партыі ў будаўніцтве соцыялізму у нашай краіне.

Ячэйкі заслухоўвалі справаздачы таварышоў, якія раней былі абраны ў сельсавет, абгаварвалі недахопы мінулай працы, праводзілі сходы моладзі і бедняты, разносілі позвы і г. д.

Беднята на сваіх сходах, гаварыла: **«Давай комсамольцаў, яны будуць працаваць»** (ячэйка Чорная Вірня), **«Вось каб складсьці сельсавет з адных комсамольцаў, тады-б што небудзь да было** (ячэйка Шапілава).

Выбрана комсамольцаў у сельсаветы 44 чалавекі, а ў мінулым годзе было толькі 27. Па соцыяльнаму становішчу абраныя ў большасьці-**бедні́кі**.

Пятрусь Цікавы.

Павялічыць якасьць вучобы.

(На Менскім заводзе „Энэргія“).

Сёньня сход, гарсавецкі сход — перавыбары. І моладзь і старыкі рабочыя карыстаючыся гэтым сёньня хочуць унесьці ў наказ тое, што Гарсавет павінен зрабіць—што было прапушчана ў наказе.

Моладзь таксама ўнесла ў наказ свае прапановы.

— Павялічыць якасьці вучобы ў сямёхгодках.

Затым:

— У яслі прыймаць, пераважна дзяцей рабочых.

У дэпутаты была абраны: Паўлаў (сябра КНБ) і Юдаў (беспартыйны)—кандыдатам.

К—і.

Хуліганства нябудзе

Культурна-масавая праца паляпшаецца.

Вясковая моладзь цягнецца да культурнага адпачынку

Задавальняем жаданьні моладзі

Нарада Клічаўскіх музыкаў.

Доўга рыхтаваўся Клічаўскі райком (Бабруйская акруга) да нарады гарманістых. Паказаньні, тлумачэньні ячэйкам, выязды для перамаўленьняў з музыкантамі, распрацоўка матар'ялаў — заняло шмат часу.

Было іх 27 чалавек. Нельга ня радавацца, калі бачыш прад сабою 45-ці гадовага скрыпача і 35-ці гадовага гарманіста саўхозу Бацевічы, якія прыехалі на нараду. Сярод музыкантаў было 3 комсамольцы, 1 піонэр, 23 беспартыйных. Па соцыяльнаму складу: 5 рабочых, 8 бедняков, 13 серадняков і адзін служачы.

Пасьля уступнай прамовы аб мэтах нарады. музыканты пачалі інформаваць аб становішчы адпачынку сялянскай моладзі на мясцох. **Аб чым яны гаварылі?**

— Культурна-масавая праца комсамолу пачынае паляпшацца, яна ўсё больш зацікаўлівае сялянскую моладзь. Ячэйкі навучыліся праводзіць «дні сялянскай моладзі».

Было адзінадушна адзначана і тое, што за апошнія часы **значна зьменшылася хуліганства і п'янства сярод вясковай моладзі.**

Вельмі добра адзываліся дэлегаты наконт **прыпевак, якія зьмяшчаліся** ў **«Чырвонай Зьмене»**. Гэтыя прыпеўкі вывучаюцца і сьпяваюцца пад гармонік. Гарманісты—дэмобілізаваны чырвонаармейц тав. **Майтусёнак** з вёскі Паплавы, каж «за грошы ня іграю, а дарамна—хай каб карысьць было». У сваей вёсцы увёў **ленінскія фанты, рыхтуе з моладзьдзю дэклямацыі.**

Іх кахае вёска...

Клічаўская нарада музыкаў.

Абменьваючыся думкамі наконт та як павінен гарманісты адносіцца да хуліганаў, нарада прышла к вывіду, што **комвацца ад хуліганаў ня трэба. дапамогай ячэйкі ўцягваць іх у культурна-масавую працу.**

Нарадай была праведзена чырвоная вечарынка, на якой выступалі гарманісты. Выступленьні паказалі, што вясковыя гарманістыя больш **«вальса», «кірпічыкаў», «выйду я на рэчаньку»** — **нічога ня ведаюць.**

Клічаўская нарада гарманістых яшчэ раз падкрэсьліла, што культурна-масавая праца Комсамолу ў вёсцы, накіраваная на задавальненьня запатрабаваньняў моладзі ўсё больш разгортваецца, не зьменш кожным днём паляпшаецца.

ІЗАКА...

Моладзь цікавіцца комсамольскімі вячоркамі.

Горацкі раён, Аршаншчына.

(З блёк-ноту комсамольскага працаўніка).

Сярод комсамольцаў, а часам і сярод комсамольскага актыву яшчэ ёсьць думкі, што масавай працай ячэйкі нельга выжыць хуліганства сярод моладзі, нельга прывіць моладзі культурных навыкаў, што нашы патугі ў гэтым напрамку не даюць патрэбных вынікаў.

А вось паглядзеце, якія дасягненьні мае добра пастаўленая масавая праца **Пялёнкаўскай комсамольскай ячэйкі, Горацкага раёну.**

— З Магілеўскай акругі аднойчы прыехалі ў вёску Паленкі некалькі «гуляк» да дзяўчат, бо ў гэтай вёсцы, як кажуць хлопцы, надзвычайна прыгожыя дзяўчаты.

Распачалася вячорка. Народу нашло поўная хата—кожнаму хацелася паглядзець чужых хлапцоў. Скакалі да ўпаду. «Магілеўскі» хлопцы заляцаліся да дзяўчат, хвалілі адзін другога і інш.

Праз некаторы час у хату вашоў тав. Быкаў-сакратар комсамольскай ячэйкі, старшыня сельсавету, і абвясьціў, што ў школе пачынаецца адчынены сход комсамольскай ячэйкі.

У хаце ўсё перавярнулася дыбам, а хвілін праз пяць на вячорцы засталісл толькі музыкант ды прыежджыя «гулякі».

Чым-жа ячэйка зарабіла такое давер'е, што моладзь кідае пагулянкі ды ідзе на сходы?

— Разгорнутай масавай **працай**, і толькі ў сваей вёсцы, а і ў **вёсках** ў Пялёнкаўскага сельсавету.

Кожную нядзелю ячэйка наладж у вёсках чырвоныя вячоркі, запрашае іх гарманістых. У праграму вячоркі чайна ўваходзіць: маленькая інсцэніроўка, анэкдоты, загадкі, жарты, гульні гармонік, прыпеўкі і інш.

На вечарох пануе найлепшы парадак. Цішыні ніхто не парушае.

На лікпункце, організаваным ячэйкай **займаецца 20 дзяўчын.** Таксама тыя дзяўчаты наведваюць заняткі гурток ручной працы, які існуе пры ячэйцы.

Дзякуючы гэтай працы, беспартыйная **моладзь** і цікавіцца жыцьцём комсамольскай ячэйкі і кожны раз прысутнічае на адчыненых сходах.

Стрыгоц...

Хто лепш сьпявае?

(Жлобін, Бабруйская акруга).

20-га лютага Жлобінскай гаразкой юнсэкцыяй быў праведзен конкурс лепшага пяўца і дэкляматара.

На конкурс прышло шмат моладзі. Яна з вялікай зацікаўленасьцю сл... лепшых пяўцоў і дэкляматараў, і разгарэўшыся жаданьнем — сама прымала у конкурсе.

Дзьве першыя прэміі атрымалі: па дэклямацыі—**Равекаў, 16-ці га... хлапец, і па сьпевам—Лавецкі Васіль.**

Атрымалі яшчэ прэміі Сонцаў Зьмітрок, Кульбакова Зося і за прыпеўкі балалайку—Закрэўскі Вадзім.

Калі-ж журы абвясьціла прысуджаньне прэмій, уся аўдыторыя падцьвердзіла правільна, яны гэтага зарабілі!

Е. Я. Гарб...

Узрост машынабудаўніцтва.

На ўсесаюзным зьезьдзе па с.-г. машынабудаўніцтву і машыназнаўству прадстаўнік Галоўметалю інжынэр Фадотаў зазначыў, што ў сучасны момант назіраецца бурны рост савецкага машынабудаўніцтва. У 1925-26 г. выпуск сельска-гаспадарчых машын і прылад склаў 70 мільёнаў рублёў, супроць 16.400 тысяч рублёў у 1923-24 г. Програма 1926-27 г. прадугледжвае выпуск машын і прылад на 95 мільёнаў рублёў.

У Растове-на-Дану прыступлена да пабудовы буйнейшага ў СССР заводу с.-г. машынабудаўніцтва, які будзе закончаны ў 1928 годзе. Завод будзе кожны год выпушчаць на 38 мільёнаў рублёў сельска-гаспадарчых машын, у тым ліку 200.000 плугоў, 20.000 сеялак і г. д. Акрамя таго, у Златаўсьце вырашана пабудаваць завод, разьлічаны на 12.600 тысяч кос у год. Златаўсьцінскі завод разам з іншымі заводамі поўнасьцю задаволіць патрэбы СССР у косах і прывоз іх з-за межаў будзе поўнасьцю спынены.

У працягу бліжэйшых 5 год гадаецца давесьці выпуск сельска-гаспадарчых машын і прылад у СССР на суму да 930 мільёнаў рублёў у год.

За апошнія гады ў мэханізацыі сельскай гаспадаркі ў СССР вызначыліся значныя посьпехі. Цэнтральны і паўночны раёны ўжо ўсім адмовіліся ад саматужнага с.-г. інвэнтару і карыстаюцца амаль выключна машынамі заводзкай вытворчасьці. Зараз у СССР вырабляецца сельска-гаспадарчых машын і прылад на 700 мільёнаў рублёў, працуюць 30 заводаў с.-г. машын і 28 тысяч рабочых.

Зьнізім цэны

У Харкаве закончылася тэрміновая Сэсія Савету Ўсеўкраінскага Саюзу спажывецкае коопэрацыі.

Устаноўлены абавязковыя паніжаныя нацэнкі на тавары, а таксама нормы выдаткаў і прыбытку для ўсей коопэрацыі. Усе рабочыя і сельскія спажывецкія таварыствы павінны абавязкова зьнізіць выдаткі ў сярэднім на 25 процантаў у параўнаньні з мінулым годам. Размеры прыбытку зьніжаны ў 2-3 разы і не павінны перавышаць паўтара проценты, з звароту, а для райсаюзаў—ня больш аднаго проценту.

З 1 красавіка пачалася масавая праверка выкананьня коопэрацыяй рашэньняў аб зьніжэньні цэн, нацэнак, выдаткаў і прыбытку.

Тым коопэратывам, якія насправдзе абыйсьці гэтае рашэньне, будзе зачынены крэдыт і спынены водпуск тавараў.

Замест 10 тысяч—60.000 верацён.

Кіраўніцтва ленінградзкай тэкстыльнай прамысловасьці пусьціла ў ход апошнюю, непрацаваўшую да гэтага часу, прадзільную фабрыку.

Фабрыка гэта не працавала з 1917-га году, але дзякуючы ўжытых захадаў абсталяваньне не захавалася поўнасьцю. У поўным парадку знаходзяцца 70.000 прадзільных верацён і 160 часальных машын.

З 1 красавіка лік рабочых на дзьве зьмены дасягне 1500 чалавек. Зараз у хаду 10.000 верацён. К восені лік іх будзе даведзены да 60.000

Днепробуд

5-ці гадовы плян будаўніцтва

З восені 1928 году пачнецца пабудова гідрастанцыі, а з чэрвеня кладка правай часткі плаціны. У працягу зімы 1928 году будзе пастаўлена перамычка ад левай пратокі Дняпра—Вялікай Выспы.

У 1929 г. будзе працягвацца пабудова гідрастанцыі і пачнецца праца на шлюзах. Пабудова левай часткі плаціны пачнецца з ліпеня 1929 г. і да зімы таго-ж году уся плаціна будзе пабудавана. Да гэтага-ж часу скончыцца пабудова мастоў церас Дняпро, пры чым Кічкаскі мост будзе зьнесены вясною 1930 году.

К зіме 1930 году плаціна будзе зачынена і будзе скончана ўся надводная частка працы па збудаваньню гідрастанцыі.

Будынак станцыі канчаткова будзе гатовы вясною 1931 году. Да гэтага-ж часу закончыцца мантаж машын, збудаваньне падстанцыі і сеткі электраперадачы. К зіме 1931 году будуць устаноўлены краны і шчыны на плаціне.

На рэгуліроўку і праверку электрозбудаваньняў патрапіцца 6 месяцаў, і вясною 1932 году, гэта значыць, праз 5 год ад пачатку працы, Дняпроўская гідрастанцыя будзе пушчана.

Прамысловае будаўніцтва БССР.

Будаўнічую працу на прамысловасьці вырашана распачаць з 15 красавіка.

Усім трэстам і прадпрыемствам прапанавана зьвярнуць найбольшую ўвагу на своечасовае складаньне і прадстаўленьне будаўнічых каштарысаў і проэктаў. Зьвернута таксама ўвага на неабходнасьць ажыцьцяўленьня будаўнічых праграм у бягучым годзе.

Фінансіраваньне прамысловасьці.

У Саўнаркоме прадстаўлена заяўка ў 1.500.000 рублёў на фінансіраваньне прамысловасьці, у прыватнасьці: для шчапіннага комбінату—200.000 рублёў, для Кожтрэсту (для Магілеўскага гарбарнага заводу)—200.000 рублёў і для Асінбуду—400.000 рублёў.

СТАРОНКА ЛІТАРАТУРЫ І КРЫТЫКІ.

М. Хведаровіч.

Сон.

Цемната хоць вочы выкалі,
Сьпяць палі, сьпіць шумлівы бор.
І палозьзі марозам загікалі,
Засьнявалі жальбой.

Еду, еду... Дарогі ўхабістыя,
Вецер сыпле крышталыны сьнег.
Колькі будзе ў хаце радасьці,
Колькі будзе мне.

Вось узгорак, кусты арэшніку,
Стары бор, ды такі стары.
Чырванее цела алешніку,
Без кары.

Дарагому і песьні найлепшыя,
Аб далёкім успаміны сум.
Мне здаецца, што песьні навейшыя,
Я сюды нясу.

І ў далёку штось-ці маніцца,
Нібы іскрамі сыпле цягнік.
Гэта ў вёсцы на досьвітку ранішай,
Запалілі агні.

Гэта вёска з белявымі стрэхамі,
Іней віське з дзярэў дзярузой,
Асыпаецца неба арэхамі,
Міліёнамі зор.

Загараліся неба чалешнікі,
Чырванее, усход гарыць.
Мне здаецца што цела алешніку,
Без кары.

І ад радасьці сьлёзы выпалі,
Маналісьлі, бліпчаць расой.

. . . .

Бачыў сон... сані звонка гікалі,
Але гэта сон.

Зьм. Астапенка

* * *

Чую шалест мерны,
Чую шэпт знаёмы...

У цішы вячэрняй
Ціха льлюцца звоны.

Чутны дзесь далёка
Песен пераборы...

Узьвіліся высока
Сумныя настроі...

Чутна—у сінім полі
Гукі зазьвінелі...

За дваром таполі
Глуха зашумелі.

Прашумелі лісьцем,
Ды ізноў заснулі...

Думкі як калісьці
Хвалямі ўсплеснулі.

Чую шалест мерны,
Чую шэпт знаёмы...

У цішы вячэрняй
Ціха льлюцца звоны.

Т. Хадкевіч

Пуцявінкі

За хацінай
у даліне
завіліся пуцявінкі,
каля гаю
прабягаюць
і у далях
там, дзе таюць
гукі жыцьця,
у блакіце
штосьці дзіўнае
хаваюць...
Пойдзем!—
знойдзем
ўсё што трэба,
хоць і ноччу—
у сьвеце зораў.
На ўспамогу
сыпне срэбрам
з высі месяц
белазоры.
Далі стануць
агнявымі,
сьмелым
сьмехам
засьмяюцца.
А мы пойдзем
бо узвыюць
завірухі на Захадзе—
гукі радасьці пальлюцца!
Хто стрымае
нашы рады
у мяцежныя часіны?!
Пуцявінкі
у даліне
завядуць...
І загарацца
дні агнём чырвона-
крылым!

Полаччына.

Ад вёсак да вёсак.

— Пра галубкоўскія клумкі, кошыкі і чамаданы—Заўтра ў Нардоме...—Тры разы гасіць загадчык сьвечку і тры разы запаліває зноў—гэта сыгнал.—«27 жніўня тут быў Галубок са сваймі галубянятнамі». — У гэта падарожжа тэатр заўжды гатоў!

Як толькі сонца падымецца высака, як толькі пабягуць ручны—рэчкі і ўсё пачынае квітнець—Беларускі Дзяржаўны Вандроўны Тэатр зьбіраецца ў падарожжа.

Клумкі, кошыкі, чамаданы запаўняюць вагоны. Актөры, разьмясціўшыся на лаўках, чакаюць адходу цягніка.

Але вось... яшчэ дзьве хвіліны і цягнік укутаны дымам і парам—ляціць кідаючы назад, у рукі ночы, якая надыходзіць, вёрсты—кілёметры.

Вёска С... першы прыпынак тэатру. Сеньня тут адчыненьне нардому і пойдзе п'еса «Пан Сурынта».—Яшчэ ,усе сыпць, яшчэ усё зьліта у нейкую неафармаваную масу, а ўжо дзядзька Л., разьмяшаўшы жытняй мукі у вядзёрцы, клеіць афішы.

Афіша крычыць:

«Заўтра у Нардоме — спэктакль трупы пад кіраўніцтвам беларускага актора, Галубка. Пойдзе п'еса «Пан Сурынта»—з жыцьця сяляп пры прыгоне».

А як прыдзе раніца, каля платоў, на якіх разьвешаны афішы—стаіць тлум народу. Чытаюць, перачытваюць кожнае слова па некалькі раз.—Зьдзіўлены... Не чакана...

І прачытаўшы ідуць па хатах. І праз поўгадзіны ўсе вёскі навакол, усе ад малага да вялікага, ведаюць, што прыехалі «акторы».

І кожнага, хто праходзіць у той час па вуліцы, аглядаюць і дагаварваюцца.

...«Ці ні актор ён,—пешта ня тутэйшы».

Вечарэе... Яшчэ да пачатку спэктаклю тры гадзіны... а каля клюбу валам валіць народ.

І калі пачынаюць пушчаць у сярэдзіну,—аніякая сіла ня стрымае гэтага напору.

— Поўна ў клюбе... Дым курцоў вісіць у паветры.

Старыя дзяды, бабы, хлопцы, дзяўчаты,—сядзяць як прыкаваныя да лавак, і уважліва слухаюць, ці ня чутка актораў там за сцэнай.

... Тры разы загадчык клюбу гасіць сьвечку, якая стаіць на прызьбе. Тры разы ле запаліває зноў. — Гэта сыгнал, што спэктакль пачынаецца.

Ціха... Усе глядзяць уперад.—

. . . .

Простая, зробленая з сялянскага палатна, занавеска (заслона)—паволі адчыняецца.

... На сцэне, маленькай як пакой, пры дзьвюх невялічкіх лямпачках, «ідзе спэктакль».

Могілкі, пахіленыя крыжы, збоку сенажаць, косяць і заграбаюць сена, панскія парабкі. Стыне цела, рукі апушчаюць касу... Цяжка дыхаць, сонца пячэ... Але пан тут як тут. Ён з бізуном кідаецца да сялян і на цела парабка падаюць удары, робяць крывавыя шрамы на твары і сьпіне. Акт скончан. Заслона паволі зачыняецца. Сяляне сядзяць як зачараваныя. Зьдзіўлены сапраўднай карцінкай былога іх жыцьця—яны сядзяць і не шалахнуцца.

Зноў расчыняецца заслона. Тыя сяляне-парабкі зразумелі прыгон пана. Яны ўзброіўшыся коламі... падпальваюць будынак пана... Пан гіне ад рукі парабкоў. Спэктакль скончан.

Але глядач сядзіць... І шмат часу трэба патраціць загадчыку, каб растлумачыць, што спэктакль скончан, і што толькі заўтра будзе другі.

А акторы, разгрыміраваўшыся, скачуць ад холаду... І тут жа на сцэне, паваліўшы дэкорацыі, кладуцца спаць... Заўтра зноў за працу.

А праз тыдзень, знаёмыя ўсёй вёсцы, едуць далей.

І яшчэ доўга сяляне ўспамінаюць актораў і Галубка, і лічаць шчасьліўцам таго, хто зграбнейка зьдзёр з плоту афішы з малюнкамі і надпісамі. І чытаюць сяляне, што пакінулі надпіс акторы на сьцяне ў грыміровачнай. «27 жніўня, тут быў Галубок са сваімі галубянятнамі».

Праходзіць яшчэ месяц падарожжа.

Спэктаклі ставяцца ўсюды, у сялянскіх хатах, у клюбах, на фабрыках, абгарадзіўшы коламі высокае месца на полі, за адсутнасьцю клюбу.

І здараецца, што ставячы спэктакль у клюбе... наб'ецца тлум народу, так што сядзяць проста на сцэне... і бывае такі выпадак, калі актор павінен прасіць папіросы (роль патрабуе), а другі павінен сказаць, што няма, дык з публікі (а яна паўкрока) даюць кісет з махоркай, і калі актор не бярэ, дык вельмі абражана гаворыць: «Яны махры ня кураць».

З месяца у месяц, то коньмі то пехатой, то цягніком, шэсьць гадоў паддрад езьдзяць акторы Галубка па абшарах Беларусі.

Хто ня ведае на Беларусі Галубка і яго трупу, якая складаецца з моладзі, комсамольцаў і студэнтаў. Хто ня бачыў яго пастановак.

— Хіба толькі яшчэ у Заходняй Беларусі, як казаў Галубок.

Можа хутка Наркамасьветы і дасьць загад трупе:

— Загадваецца вам абслужыць—раёны Гародзенскай і Віленскай акругі.

— Малады, створаны Кастрычнікавай рэволюцыяй тэатр—у гэта падарожжа—заўжды гатоў.

Хв. Луб.

Сяргей Асота.

Вітаньне.

Ёй адной, дарагой
Прамяністай вясьне
Што ў жыцьці непаўторнай бывае,
Што з-за гор і лясоў,
Рэк, азёр, берагоў
Палахліва праменьні пушчае—шлю
вітаньне!

Ёй з прыгожай парой,
З расквітаньнем жыцьця,
З ласкай сонейка, днямі блакітаў,
Занурцуе нутро
У праменьнях вясны
У лістоце бяроз і ракіты...

Чад сіранявы пойдзе
Чаромухі чад
Пунсавець будзе раньнем паветра...
І вітаньне маё
У вясковую рань
Будзе ўторыць у разлогах і нетрах!

Што чытаць аб флёту?

1. Штодзённую чырвонафлёцкую газэту „Чырвоны Балтыцкі Флёт". Орган політуправы Балтыцкага Флёту Выдаецца ў Ленінградзе.

2. Популярную чырвонафлёцкую бібліотэчку „Кніга аб флёце", якая складаецца з наступных 23 кніжак:

1) „Якую карысьць прыносіць мора"; 2) „Савецкій Саюз—краіна марская"; 3) Ад плаваючага бервяна да плывучага гораду"; 4) „Буржуазія ўзбройваецца на моры"; 5) „Нам патрэбен марскі ваенны флёт"; 6) „Як карабель рухаецца"; 7) „Як карабель знаходзіць шлях"; 8) „Як карабліі размаўляюць паміж сабою"; 9) „Чым узброены ваенныя караблі"; 10) „Як вядуюць бойку ваенныя караблі"; 11) „Самалёт - прыяцель карабля"; 12) „Дзеля чаго патрэбны марскія цытадэлі"; 13) „Чырвонафлёцец і чырвонаармеец—адно цэлае"; 14) „Ваенны і гандлёвы флёт—хаўрусьнікі"; 15) „Што цябе чакае на караблі"; 16) „Што дае рабочаму і селяніну флецкая вучоба"; 17) „Чаму карабель—хата для марака"; 18) „Чым наш флёт адрозьніваецца ад буржуазнага"; 19) „Як флёт змагаўся за волю"; 20) „Як флёт абараняў заваёвы Кастрычніка"; 21) „Якія бываюць ваенныя караблі"; 22) „Марак—дасьледчык"; 23) „Сьвет у зроку".

Усе кнігі ў мастацкіх вокладах і забясьпечаны вялікай колькасьцю ілюстрацый. Кошт усёй бібліотэчкі—1 руб. 75 к. Кошт кожнай кніжкі ў розьнічным гандлі—10 кап.

Заказы накіроўваць: „Ленінград, главное Адмиралтейство".

Частушкі

(На мотыў „Провады").

Сказаў бацьку я свайму,
Ой, Тарасу:
— Давай грошы занясем
У ашчад-касу!
Дома боязна хаваць
Ад зладзеяў,
І ад розных там благіх
Ліхадзеяў.
Доўгарукі, гад ліхі,
Які злодзей,
Да капейкі забярэ,
Калі знойдзе.
Ой, бяда, у нас бяда—
Тады будзе:
Абсьмяюць нас, абсьмяюць,
Усе людзі.

А ў касу занясём—
Розум маем,
І дзяржаву мы сваю
Падтрымаем.
— На ўсё згодзен я, браток,
Запісіма,
Рублёў сотню, або дзьве—
Палажыма.
Вось прадалі кабана
І авечку;
Грошым маем, а кладзем
У гаршочку.
А пяцауна ў нас было...
Таму тыдзень,
Сьцягнуць грошы захацеў
Некі злыдзень.
— Ой, мой родны, залаты,
Эх, сыночак,
Як здаўмеўся гэта ты,
Каласочак!?
— У комсамоле я вучуў,
Комсамольцы,
Кажуць—грошы мае хто—
Нясі хлопцы!

* * *

Неналохайцеся вы,
Ды вясіце,
І суседзям і бацьком
Так скажыце.
У касе грошы берагаюць
І хаваюць,
А працэнцікі на іх
Нарастаюць.

Захар Бульбянік.

Іл. Барашка.

Рыгор Галота

(аповесьць)

Частка першая.

Польскія жаўнеры спыніўшыся ў Целяшоўцы наладзілі вечарынку ў Дзянісавай хаце.

А на вечарынцы, разьюшаныя, з пахам гары, рагаталі, ціскалі сагнаных на ігрышча дзяўчат, а капрал абдымаў папоўскую дачку Люсю, патрабуючы ад яе...

— Кохаш?—дапытваўся...

Акрыленыя панаваньнем жаўнеры не аддавалі сабе справаздачы у тым, што робяць... Вечарынка пераходзіла ў оргію сумазбродаў... Несаромючыся нікога, не баючыся нікога п'яныя «антыкі» гвалцілі сялянскіх дзяўчат... Плакалі бацькі, але маўчалі... Жаўнеры рабавалі апошнюю курыцу, гуся, парсюка... На месцы шаблямі адцінали галовы жывёле, паказваючы адзін перад другім сваю спрытнасьць... А потым прымушалі гаспадынь смажыць для іх-жа, частаваць іх... Частавалі... Аблітае потам і крывёю селяніна дабро, паядалі «антыкі», скуралупы, набіносы і гвалтаўнікі... Хлапцам рэдка калі можна было выйсьці на вуліцу... Выдзе хто—адразу «бальшавік». І з якой асалодай гэтыя скуралупы зьдзіралі сваймі «батамі» скуру сялянскіх хлапцоў... «Дваццесьце пеньць» —разнеслася па ўсёй Беларусі і было сынонімам белапольскага панаваньня. Ведалі пра «дваццесьце пеньць» і стары і малы...

А у сенцах Дзянісавай хаты наўзрад лемантавала Антося... Яе згвалцілі п'яныя жаўнеры, надсьмяяліся, і пайшлі гвалціць іншых... Ласкатала сэрца, у віскох давіла, грудзі былі здаўлены, а ў вачох—аганькі. аганькі помсты, і у той-жа час жаночага бясьсільля...

Якая справа да яе гэтым агідным «антыкам»?

А у галаве—рой думак, і зноў бясьсільле, зноў лямант, сьлёзы... Яна ведала, што гэтаму панаваньню прыдзе канец, яна ведала пра партызанскі атрад Галоты, яна ведала, што ня сёньня, дык заўтра палякам ад Галоты будзе на «баранкі»... Але, яна ведала, што сталася ахвярай гэтых зьдзекаў...

Тулячыся выйшла на вуліцу...

Ноч была расістай Увачы ня было так душна, як у дзень, калі Антося разам з маткаю прасушвала падкладваючы пад праменьні сонца ядраную ад соку зямлі скошаную траваньку...

Прахалода павеяла ёй у твар. Яна ажывіла забітае, загнанае ў ёй, абудзіла зноў думкі...—Плакаць, ці што?—думала Антося.

— Не, ня плакаць трэба... Плачам справы ня выратуеш... Дзявочую чэсьць ня вернеш... мільгнула бадзёрая думка.

Антося ішла па вуліцы, да хаты. Польская варта сьцерагла абоз з аружжам, коняй што гэтак прагна елі маладое сьвежае сялянскае сена першага ўкосу...Пагледзела на абоз—адвярнулася... Ступіла на ганак бацькавай хаты, а за клямку дзьвярэй не магла ўзяцца...

— Ну што... Прыдзе яна ў хату... Ні то бацькам гаварыць... Ні то маўчаць... усё роўна мала дапамогі, адно толькі маці плакаць пачне, а бацька, бацька... чаго добрага, выгане з хаты... Росныя сьлёзы пачалі струіцца з Антосіных вачэй...

Думкі не давалі супакою; Вось і другая думка паляцела ў галаў:—разам з сабою пахаваць у цемені ночы сваё гора... Утапіцца...

Антося села на ганку... Кукурэчылі пеуні... Дзесьці далёка, далёка на небасхіле ліловымі сталіся хмары, надыходзіў золак... А чорная хустка неба, з расьпіснымі ўзорамі з зорак, пакрывала зямлю, вёску, вуліцу, Антосю...

— Ці то праўда ўтапіцца?—сьвідравала галаў благая думка... А для Антосі яна ня была благой... Яна бачыла ў гэтым толькі адзін для сябе выратунак... Яна ведала, што мерцьвяка ўжо ня будуць гвалціць гэтыя праціўныя рожы разьюшаных жаўнераў... А думка, бы кроплі вады капалі на яе галаў і прасьвідроўваючы косьці чэрапу, выбівала:

— Утапіся... Утапіся... Утапіся... Адно збаўленьне ад жаўнераў, мерцьвяка жаўнеры ня будуць гвалціць...

І Антося без памяці кінулася па напрамку да млыну, к мосту... Яна не памятала, як праляцела ўсю даўгую вуліцу, яна ня чула піску гармоніка ў Дзянісавай хаце, яна ня чула, як сабакі было кінуліся ёй на ўздагон, а потым адсталі.,. Ёй толькі аднаго хацелася — пабачыць сіні, сіні вір за млынам, і з высокага берагу кінуцца ў абоймы сьцюдзёнай вады—з высокага берагу... Над белай хусточкай праляцеў кажан і нават зачапіў яе галаў сваёю ножкай...

А Антосі далося, што гэта здань, што гэта яе ўжо душу прыляла забраць нячыстая сіла. Яна ведала і верыла ў народнае павер'е беларускіх лясоў, што ў утопленьніка чорт забірае душу яшчэ перад сьмерцю... Нэрвы былі даведзены да надзвычайнай напружанасьці. Толькі адно—вір...

Антося ўжо і ня думала, яна ўжо няўмела думаць, памяць у яе была адабрана... Вочы бесьсьвядома глядзелі у адным напрамку... у вір...

Першы прамень узыходзячага сонца бліснуў з-за лесу і зноў патануў у цемені... Быў змрок перад досьвіткам... Ліловыя хмары пачалі станавіцца пунцовымі з ружовым адценьнем па краёх... Абудзіўся цыркун, вылецеў з-пад кусту алешніка жаўронак і пачаў пархаць недзе высока, высока...

Трэлі яго песьні даносіліся па змрочную зямлю... Жаўронак вітаў узыходзячае сонца, вітаў новы дзень!

А Антосі на беразе ня было... вір праглынуў яе ў свае абоймы... Плясянула цела... зноў выплыла у змаганьні ўсё-ж такі за жыцьцё, вір зноў пацягнуў яго да сябе, а потым...

У вёсцы разыходзіліся з вечарынкі жаўнеры; з Дзянісавай хаты выходзілі і разыходзіліся ў розныя бакі сумныя дзявочыя твары са сьлязінкамі ў ваччу, з крыўдай на панства...

Жаўнерам трэ' было спазаранку зьбірацца ехаць, а дзяўчатам... зноў за працу ў бацькаўскай гаспадарцы...

Доўга ўжо ня бачыла Целяшоўка спакойнага жыцьця... Блізкасьць фронту, гасьцінец, па якому вечна тарахцелі павозкі з аружжам, з прадуктамі на фронт, калёны польскіх жаўнераў то з фронту, то на фронт, даліся добра ў знакі целяшоўцам...

А вакол адвечны і казённы лес. Сумны ў начы, вясёлы шчабятаньнем мноства птушак у дзень...

У лесе ціха... Толькі час ад часу валежнік хрумсьцеў пад нагамі адважных партызан з атраду Рыгора Галоты...

(Працяг у наступнай літстаронцы).

Атрымалі прэмію.

У Маскве скончыўся усесаюзны конкурс—выстаўка вясковых насьценных газэт. На выстаўцы былі прадстаўлены вясковыя насьценныя газэты амаль з усіх раёнаў СССР.

Трэцюю прэмію на гэтым конкурсе атрымала беларуская газэта „Іскра у вёсцы", якая выдаецца у мястэчку Леніна Аршанскай акругі.

Газэта будуе новую вёску і зьмяшчае шмат сялянскіх карэспондэнцый. Мова яе простая і зразумелая нават малапісьменным сялянам.

Калі зьезд Ізбачоў?

Канчаткова вызначан тэрмін склікань-ня першага ўсебеларускага зьезду загадчыкаў хат-чытальнь. Апошні адчыніцца 14-га сакавіка г. г. і будзе працаваць некалькі дзён.

Павестка дню зьезду наступная: 1) даклад аб задачах комуністычнай партыі на вёсцы; 2) становішча політасьветпрацы і садаклад аб ролі Комсамолу ў гэтай працы.

Акрамя гэтага, для разгляду асобных пытаньняў на зьезьдзе будуць працаваць секцыі: організацыйная, масавая, школьная, кооперацыйная, бібліотэчная і па самаадукацыі.

Кіно-навіны.

— Закончана падрыхтоўчая праца да здымкаў двух кіно-фільмаў вытворчасьці Белдзяржкіно—„Кастусь Каліноўскі" з рэволюцыйнага мінулага Беларусі і—„Вось якая наша Беларусь", якая малюе гаспадарчыя і культурныя дасягненьні БССР да дзесятай гадавіны Кастрычніка.

— Вышэйшы мастацкі савет пры Галоўполітасьвеце зацьвердзіў сцэнары новай кіно-фільмы пад назвай „Масква набацкая" на тэму барацьбы з хуліганствам і ўпадніцтвам.

Фізкультура

— Профсаюзныя лыжныя спаборніцтвы, якія былі назначаны на 27 лютага, адкладзены з прычыны непадрыхтаванасьці і няспрыяючага надвор'я.

— Вышэйшы савет фізкультуры праводзіць зараз абсьледаваньне пастаноўкі фізкультурнай справы ў Віцебскай і Мазырскай акругах.

—Праведзена рэорганізацыя вучэбна-тэхнічнага камітэту пры Менскім акруговым савеце фізкультуры. Утвораны 3 секцыі: організацыйна-судзейская, урачэбна-кантрольная і па працы ў вёсцы, хая ўдзелу ў якіх прыцягнуты інструктары фізкультуры і радавыя фізкультурнікі Менску.

Добраахвотнікаў пры маюць!

Як паступіць у шэрагі Чырвонай арміі.

Шмат хто з рабоча-сялянскай моладзі марылі паступіць добраахвотнікамі ў Чырвоную армію, але ня было магчымасьці.

Урэшце іх мары будуць ажыцьцёўлены.

Загадам па вайсковай Беларускага Вайсковага Вокругу абвешчан у пэрыод часу з 21-га лютага па 1-е мая прыём на вайсковую службу ў кадравы склад добраахвотнікаў з ліку грамадзян 1903, 4 і 5 гадоў, якія раней ня служылі ў арміі.

Жадаючыя паступіць на добраахвотную вайсковую службу падаюць аб гэтым заяву камандзіру часткі ці ўстановы і прыкладваюць наступн. дакументы: а) прызыўную кніжку дапрызыўніка ці у крайнім выпадку, дакумант, які сьведчыць аб ўзросьце;

б) Пасьведчаньне ад адпаведных органаў аб тым, што жадаючы не пазбаўлен выбарчых праў, не знаходзіцца пад судом і сьледствам і ня выслан у адміністрацыйным парадку.

Пасьля падачы заявы добраахвотнікі праходзяць мэдыцынскі агляд і пры адпаведным здароўі могуць быць прыняты.

Прыём добраахвотнікаў у флёт, войска ДПУ і канвойную варту адбывацца ня будзе.

„ВЫШЭЙ ГЭТАГА НЕ ПРАДАВАЦЬ!"

Як Наркамгандль змагаецца за зьніжэньне цэн

Паказаньні Наркамгандлю аб гранічных надбаўках часта ня выконваюцца. 48 гандлёвых організацый перадаюцца суду. Трэба ў кампанію ўцягнуць шырокія рабоча-сялянскія масы.

Кампанія па зьніжэньню цэн у БССР распачалася яшчэ ў канцы мая месяца мінулага году. Была ўтворана рэспубліканская камісія па зьніжэньню розьнічных цэн з удзелам прадстаўнікоў ад зацікаўленых устаноў: Наркамгандлю, ВСНГБ і ЦСНСБ.

Асноўная праца гэтай камісіі была накіравана з аднаго боку к вывучэньню і ўпарадкаваньню тавараправодзячай сеткі, скарачэньню накладных выдаткаў і лішніх прадстаўніцтваў, а з другога боку к мерапрыемствам адміністрацыйнага парадку, шляхам устанаўленьня гранічных надбавак на промтавары, вышэй якіх гандлюючыя організацыі ня маюць права прадаваць.

У сучасны момант Наркамгандлем сумесна з камісіяй устаноўлены гранічныя надбаўкі амаль што на ўсе асноўныя прамысловыя тавары.

Ня гледзячы на тое, што ў маі мінулага году была абвешчана пастанова Савету Працы і Абароны аб тым, што цэны на дэфіцытныя тавары павінны быць зьніжаны на 10 проц., у кооперацыйных установах БССР маецца зьніжэньне (на 1-е лютага 27 году ў параўнаньні з маем мінулага году) толькі на 3 з паловай проц.

Так цэны на цукар-рафінад зьніжаны на 9 з паловай проц., на паркаль на 3 з паловай, на цьвікі на 5 проц. і г. д. (у гарадох). У вёсцы цэны на паркаль зьніжаны на 5 проц., на цукар на 7 проц. ды інш.

Павышэньне цэн маецца на соль, махорку, селядцы, алей і мыла, пры чым павышэньне хістаецца як у гарадох, так і ў сельскіх мясцовасьцях, ад 3, 4 проц. на соль да 15 проц. на алей. Гэта тлумачыцца, галоўным чынам, ударажэньнем кошту правозкі і павышэньнем аптовых цэн.

Параўнаўча нязначнае зьніжэньне цэн тлумачыцца з аднаго боку тым, што гандлюючыя організацыі недастаткова ўлічвалі важнасьць задачы зьніжэньня цэн, пры чым прымалі мала мер, каб утаніць і скараціць свае гандлёвыя апараты.

Яны імкнуліся ў першую чаргу к большаму прыбытку, ганяліся за накапленьнем.

З другога боку, да гэтага часу яшчэ ня ўсе гандлюючыя організацыі выконваюць поўнасьцю дырэктывы Наркамгандлю і ўстаноўленыя ім гранічныя надбаўкі на тавары.

Трэба адзначыць, што перавышэньне цэн пагладаецца часьцей у сельскіх мясцовасьцях, чым у гарадох.

У сучасны момант з ліку 60 абсьледаваных Наркамгандлем організацый перадалы ў суд за павышэньне цэн 48, і яны будуць прыцягнуты да адказнасьці як у адміністрацыйным, так і ў крымінальным парадку.

На такім нязначным зьніжэньні цэн адбілася і тое, што да гэтага часу ў кампанію слаба ўцягнуты шырокія масы рабочых і сялян і грамадзкія організацыі.

З.

„Пакажыце пару бацінак"

З блёк-нотам па магазынам

Я хачу купіць абутак. Дзе лепш купіць? Дзе танней?

З гэтымі думкамі я памчаўся па вуліцах гораду.

Першым чынам я зайшоў у

магазын Белскуртрэсту.

Аказваецца, што 25 лютага тут было праведзена **зьніжэньне розьнічных цэн** у сярэднім ад 7 да 13 проц. на розныя віды абутку. Цяпер пара мужчынскіх хромавых бацінак нядрэннай якасьці каштуе 9 руб. 73 к. Акрамя таго, прыемны загадчык магазыну пасьпяшыў мяне пераканаць у тым, што **праз пару дзён цэны на мужчынскія бацінкі будуць паніжаны яшчэ на 3 проц., а на жаночыя—на 6 проц."**

І вось гэтае паніжэньне цэн ужо адчуваецца!

17-га лютага было прададзена 5 пар абутку, **20—7 пар, 27—7 пар. 1 сакавіка магазын прадаў ужо 27 пар. 2 сакавіка—32 пары і 3-га сакавіка—40 пар.**

За дзьвярыма крамы мяне праводжаў вялікі чырвоны плякат:

Цэны на абутак паніжаны

Так, гэты плякат вісіць не дарма!

Амаль насупроць, праз Пляц Волі—другі магазын—

Мінцэрабкооп.

Малады чалавек у рыжай тэлстоўцы паведаміў мяне, што „цэны на абутак ня зьніжаны і ня будуць зьніжацца".

Прычыны—важныя, проста скалаць—пудовыя прычыны: сабе пара абутку каштуе 12 руб. 28 кап., пара шнуркоў—20 кап. Такім чынам **сабе каштуе—12 руб. 48 кап.** Прадажная цана—12 р. 50 к. Выходзіць, што Мінцэрабкооп видзе гандаль абуткам **сабе ў страту,** ды і то па паныпанай (у параўнаньні с Белскуртрэстам) цане.

На маё запытаньне—чаму Цэрабкоопу **так дорага абыходзіцца выраб пары абутку—быў дадзен** адказ у форме... горкай усьмешкі і пажыманьня плеч.

У прыватным магазыне

мяне сустрэлі проста як бліскага сваяка. З чароўнай ухмылкай прапанавалі стул.

— Што прыкажэце?

Я папрасіў паказаць мне пару хромавых бацінак. Паказалі добрую пару саматужнай работы.

— Колькі?

— **З-а... 14 рублёў...**

— ???

— Ведаеце што—для вас—13. Толькі **не хадзеце да „іх" (г. зн. у кооператыў)**—гандлююць дрэньню.

Адчуваю, што гэты чалавек уступіў-бы і за 12 рублёў. Са злосьцю ўспамінаю Цэрабкооп...

Наступны этап майго „скорбного пути"

2-гі абуткавы працколектыў

Сумна. Пуста. Хоць куляй пакаці. Прыказчыкі ў суседнім пакоі грэюцца каля жалезнай „буржуйкі" і апавядаюць самыя сьвежыя анекдоты.

Ня кепска падрэзаць!

Зьніжэньне цэн тут праведзена. З пары хромавых бацінак скінута 50 кап., Было 12 руб. 50 кап., а цяпер—12 р.

І усё. А купляюць тут... вельмі і вельмі мала.

Апошняй я наведаў

Інвалідную коопэрацыю.

У абутковым аддзяленьні—строгая цішыня і... безьлюдзьдзе. За прылаўкам—кругагаліз абсалютна чыста. Самае падыходзячае месца для філёзофскіх разважаньняў.

А паразважаць—ох, ёсьць над чым. Пара хромавых бацінак самай кепскай работы і дрэннай якасьці каштуе тут... 14 рублёў. А калі прыказчык інвалідная коопэрацыі кажа „14 рублёў"—дык канчана. Тут—ня ўступяць. Тут—ня прыватнік.

Перад уходам даведваюся аб тым, што „цэны на абутак ня зьніжаны і папоўна зьніжацца ня будуць".

Вынікі?

Папершае—аказваецца, што **цэны зьніжаюць ня ўсе організацыі.**

Вывад другі датычыцца Цэрабкоопу. Прыватнік прадае пару **добрага абутку па 12 рублёў. Яму, выходзіць, пара абутку каштуе 9, максымум 10 руб. Чаму ж тады Цэрабкоопу пара такога-ж абутку каштуе 12 руб. 28 кап.?**

Праўду кажучы—гэта ня вынік, а пытаньне, балючае пытаньне, адказ на якое мы чакаем!

Міх. Грузінаў.

Выстрал на складзе

Забойства комсамольца Янушкевіча

3-га сакавіка, у 10 з палов. гадзін раніцы выстралам з вінтоўкі быў забіты ў часе працы намесьнік загадчыка складам ТПО МББ, актыўны комсамолец Леанід Янушкевіч.

Забойца—былы вартаўнік гэтага складу Ўладзімер Урбановіч затрыманы.

Забойца

Малады хлапец 23-х год; зморанны твар з упалымі шчокамі і глыбока ўвашоўшымі пад лоб вачыма, на палову прыкрытыя глуха насунутай шапкай. У маленькай „дзяжурцы" ДПУ ён сядзіць нярухома сагнуўшыся, ахапіўшы галаву рукамі, нічога ня бачыць і ня чуе. Побач стаіць вінтоўка, з якой некалькі гадзін раней быў забіт Янушкевіч.

Прыблізна месяц таму назад забойца Урбановіч быў звольнены з працы на складзе ТПО, дзе ён служыў вартаўніком і займаў невялікі пакойчык разам са старой маткай. Прычынай звальненьня Урбановіча выявілася яго хвароба—сухоты ў цяжкай форме. Зараз-жа пасьля звальненьня Урбановіч быў пераведзен на ўтрыманьне соцыяльнай забясьпекі, якая пачала яму выплачваць каля 14 руб. штомесячна.

Хвароба і зьвязанае з ёю звальненьне зрабілі Урбановіча надзвычайна дражлівым. Ён часта пагражаў:

— **Вазьму вось і застралю!**

Цяпер гэта ён адмаўляе. Гаворыць, што забіў незнарочна.

Загадчык складам

Тав. Сьпінаў наадварот трымаецца зусім другой думкі. Ён перакананы ў тым, што **забойства адбылося з замыслам.**

— Гэта абавязкова—з намыслам ухлопаў чалавека...

Сядзім мы з тав. **Сьпінавым** у маленькім пакойчыку, дзе нядаўна прагрымеў выстрал. На падлозе засохшая крывавая лужа. У сьцяне дзірка ад кулі.

— Тав. **Янушкевіч** сядзеў вось за гэтым сталом і працаваў. **Урбановіч** зашоў і паклаўшы на стол патроны сеў з вінтоўкай у куток так, што **Янушкевіч** апынуўся да яго сьпіною. Раздаўся выстрал і **Урбановіч** кінуўся ўцякаць у свой пакой...

... На падлозе ў крывавым балоце хрыпеў **Янушкевіч:**

— Ратуйце, гіну, мяне застраліў **Урбановіч!**

Вынуўшы з партфэлю фотографію забітага паказвае яе.

— Ён?

Плача стары Сьпінаў:—ён... Добры быў хлапец! Справу сваю ён добра выконваў. Усе хлапцы плачуць па ім...

На словах тав. **Сьпінава,** **Урбановіч** заўсёды пагражаў сваім „крыўдзікам" сьмерцю. У прыватнасьці, на **Янушкевіча** ён „меў зуб" за тое, што апошні прапанаваў яму пайсьці на ўрачэбную камісію (апошняя пастанавіла зьніць яго з працы). Ня так даўно ён усё хваставўся хлапцам, што мо' прадасьць якія небудзь рэчы і купіць рэвольвэр...

— **Але як-жа Урбановіч тлумачыць забойства?**

— Прышоў, кажа, здаваць вінтоўку і разраджаючы ненечакана выстраліў.

Можа паўстаць пытаньне,—чаму **Урбановіч** трымаў у сябе вінтоўку? Справа ў тым, што вартаўнікам ТПО гэта аружжа выдаецца і знаходзіцца яно ва вучоце ня складу, а праўленьня. Урбановіч звольнены месяц таму назад вінтоўку своечасова ня здаў.

Апошняе пытаньне—па якому праву звольнены **Урбановіч** усё-ж займаў кватэру пры складзе?

— **Бачыце, вімой гнаць яго пэмагчыма і мы папярэдзілі, каб ён да вясны адшукаў сабе новую кватэру.**

Гэта ўсё, што можна высьветліць у тав. **Сьпінава.**

* * *

Цяжка сказаць з упэўненасьцю:

— Незнарокам ці з замыслам забіў Урбановіч Янушкевіча?

Гэта пытаньне ў бліжэйшы час высьвятліцца.

Гр.

Вечар песьні, музыкі і танцаў.

Клюбам КІМ рыхтуецца вечар беларускай песьні, музыкі і танцаў. Праграма вечару намечана наступная: 1) Харавое сьпяваньне; 2) Бытавыя і рэволюцыйныя песьні ў індывідуальным выкананьні; 3) Чытка вершаў беларускіх поэтаў (маладнякоўцаў); 4) Танцы індывідуальныя і колектыўныя; 5) Беларуская нацыянальная музыка.

Праводзіцца запіс жадаючых удзельнічаць у вечары.

За лепшыя вершы, сьпевы і танцы, выканаўцы атрымаюць прызы.

У тры радкі.

— За апошнія два гады шэрагі МОПР'у па Беларусі вырасьлі з 70.000 да 122.850 чалавек.

163 агрономы канчаюць сёлета Горацкую Сельска-Гаспадарчую Акадэмію.

— Да міжнароднага жаночага дню—8-га сакавіка па акругам БССР адчыняецца 14 новых дзіцячых консультацый.

Ганьба

Міжнародны пятачок т. Некраша

Заканчваецца збор інтэрнацыянальнага пятачку па Менскай організацыі. Гэты маленькі ўзнос зьяўляецца адным з праяўленьняў нашай міжнароднай салідарнасьці.

Калі ячэйка станцыі Зах. чыгункі атрымала паказаньне акругкому аб збору інтэрнацыянальнага пятачку, сакратар не безадкладна пашоў па прадпрыемствах зьбіраць грошы.

Падышла чарга і да комсамольца НЕКРАША.

У адказ на прапанову сакратара „дай пятачок" апошні зарычаў.

—Што?.. Пя-та-чок?.. Да ўбірайся ты к... маццеры!

Сакратар ячэйкі ніяк ня мог уразумець, як гэта стары комсамолец, кандыдат партыі мог так аднесьціся да ўзносу інтэрнацыянальнага пятачку.

Але нас гэта ня вельмі зьдзівіла.

НЕКРАШ быў раней сакратаром Смалявіцкага райкому Комсамолу, але потым яго зьнялі за дрэнную, нікчэмную работу.

НЕКРАШ ведом, як бесхарактарны, нядысцыплінаваны камсамолец.

Апошні яго ўчынак гэта ЯСКРАВА ПАДКРЭСЬЛІЎ.

ГАНЬБА ТАКІМ КОМСАМОЛЬЦАМ!

Г. Н.

Каму гэта патрэбна?

З кожны днём пашыраецца сетка кооператываў.

Часта бывае пры добрым ураджаі такое становішча, калі расьліны заглушаюць адна другую з прычыны сваёй узаемнай блізасьці.

Такое становішча мы маем і з некаторымі кооператывамі.

Вось яскравы прыклад:

На Савецкай вуліцы ёсьць буйны бакалейны магазын МЦРК і побач—такі-ж магазын „Чырвонага Крыжу".

Штат у гэтых магазынах вызначаны і скарачэньня тут быць ня можа.

І што-ж атрымоўваецца? Як адзін, так і другі магазыны працуюць пры няпоўнай нагрузцы.

Калі-б тут быў адзін магазын—ён працаваў-бы пры поўнай нагрузцы штату, у ім значна павялічыўся-б таваразварот, а таксама прыбытак. К таму-ж паменшыліся-б накладныя выдаткі, а таксама і цэны на тавары.

Але гэтага чамусьці ня робяць.

Другі факт:

На Пляцы Волі— два мануфактурных магазыны МЦРК і побач мануфактурны магазын „Камвользбыту".

Акрамя нездаровай конкурэнцыі мы тут нічога ня маем.

Трэба было-б належным установам паклапаціцца аб тым, каб разьмясьціць аднародныя кооператывы па гораду больш рацыянальна.

Гэта дало-б шмат карысьці!

Гольдзін.

У маі—экскурсыя.

Што прапануе ЦК

Выканаць дырэктыву!

У рэдакцыю „Чырвонай Зьмены" кожны дзень паступаюць заявы моладзі, жадаючай прыняць удзел у майскай экскурсыі.

Але гэта—адзінкі. Яшчэ не наладжана масавая падрыхтоўка да гэтай экскурсыі. Яшчэ не ўсе ячэйкі Комсамолу, ня ўся рабоча-сялянская моладзь ведаюць аб мерапрыемстве нашай газэты, ня робяць вызначаных падрыхтоўчых крокаў.

Цэнтральны Камітэт ЛКСМБ разаслаў усім організацыям спэцыяльны ліст, у якім прапануе пачаць дзейкую падрыхтоўку да экскурсыі.

Папершае, неабходна шырока популярызаваць экскурсыю ў гушчах рабоча-сялянскай моладзі.

Трэба паставіць пытаньне аб экскурсыі на сходах усіх комсамольскіх ячэек, бюро і пленумах райкомаў ЛКСМБ.

Трэба безадкладна прыступіць да організацыі грашовых экскурсыйных фондаў пры ячэйках шляхам наладжваньня падпісных лістоў, платных вечароў і г. д.

Паказаньні ЦК ЛКСМБ трэба ажыцьцявіць—гэта баявая задача!

Ячэйкі, райкомы—за справу!

Як запісацца на экскурсыю?

Трэба прыслаць у „Чырвоную Зьмену" заяву з наступнымі весткамі:

1) Прозьвішча, імя і па бацьку; 2) колькі год; 3) соцыяльнае становішча; 4) месца працы; 5) дасканальны хатні адрас; 6) партыйнасьць; 7) якія мясцовасьці добра ведаеш; 8) ці выяжджаў ты за межы роднага гораду ці вёскі.

На конвэртах, у якіх будуць пасылацца заявы, неабходна наверсе, у правым куце, пісаць: „Да экскурсыі".

Сьпіс таварышоў, залічаных для ўдзелу ў экскурсыі, будзе надрукован у газэце.

Бюрократычны дзелавод

(Віцебск, фабрыка „Дзьвіна")

Яшчэ ў кастрычніку 1926 году вясковы маладняк, што прышоў на фабрыку, запоўніў анкеты аб уступленьні ў сябры кооперацыі. З тых жа часоў з іх выліч[...]ваюць паявы ўзнос. Ужо люты, а кооперацыйных кніжак у іх няма, парогі абабіты, а толку мала.

І уся прычына ў тым, што ў фабкоме сядзіць савецкі бюрократ «чыпуша». Прыдуць хлопцы, спытаюць пра кніжкі, ён у адказ:

— Зайдзеце праз пару тыдняў. Тая кіх абяцаньняў хлапцы і слухаць ня хочуць. Тады дзелавод робіць сур'ёзны выгляд і просіць за дзьверы.

Хлопцы скардзяцца, абзываюць гэта бюрократызмам. А кніжак і дагэтуль няма...

М. Леніцкі.

Сёньня

а 5 гадзіне ўвечары ў памяшканьні Дому Прац'асьветы ў пакоі № 4 адбудзецца **зачыненая нарада замужніх комсамолак Менску.**

Запрашаюцца ўсе замужнія комсамолкі, а таксама асабіста т. т. Муратава, Крэмер, Кантаровіч, Давідовіч (Ахматлад) Каган.

Білеты разасланы па райкомах ЛКСМБ. Просьба да ўсіх таварышоў не спазьніцца!

Рэдакцыя газ. „Чырвоная Зьмена".

Менакругком ЛКСМБ.

Адказы чытачам

Э. (№ 827) Піонэр-комсамолец, які вышаў з атраду, гальштука ня носіць.

Д. (№ 828) Памочнік павадыра атраду піонэраў таксама адказвае за піонэрпрацу, як і павадыр.

Ч. (№ 829) Згодна пастанове ЦБ ЮП і ЦК ЛКСМ кандыдат Комсамолу ня мае права быць павадыром атраду і дапускаецца гэта толькі ў асобных выпадках.

Д. (№ 830) Кандыдат Комсамолу не можа быць старшынёй комсамольскага сходу.

Згублены:

—Комсамольскі сяброўскі білет № 35567, выдадзены Менакругкомам ЛКСМБ на імя Гурвіча Л. М.

— Комсамольскі сяброўскі білет № 8893, выдадзены Менакругкомам ЛКСМБ на імя Кохана М.

—Комсамольская кандыдацкая картка за № 930, выдадзеная Менакругкомам ЛКСМБ на імя Казакевіча Я.

Адказныя рэдактары: **А. БАРАНЬНІКАЎ.** **А. НУРЦІК.**

Галоўлітбел № 24442 2 Дзярждрукарня БДВ.